

Bezoekadres: Het Timmerhuis
Halvemaanpassage 90, Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl**Van:** Marc Verkerk
Telefoon: 06-10731782
E-mail: bbo@rotterdam.nl**Ons kenmerk:** M2209-9891 - 22bo005724
Bijlage(n): 2**Onderwerp:** Brief aan de ZWCS nav RvW
rapport over uithuisplaatsingen**Datum:** 30 september 2022Aan de commissie
Zorg Welzijn, Cultuur en Sport

Beste commissieleden,

Op 21 september heeft U een regeling van werkzaamheden aangevraagd in reactie op de beantwoording van vragen over de kwaliteit van het feitenonderzoek bij JBRR (nr. 22bb4909).

In de actualiteitenraad van 22 september heb ik u toegezegd voorafgaand op 5 oktober een brief te zullen sturen.

In de commissie van 24 augustus 2022 heb ik de toezegging gedaan om u een brief te sturen met uitleg over alle verschillende zorgorganisaties (uithuisplaatsingen) nr. 2bb005547. Dit vergt nog wat nadere uitwerking. Ik verwacht u het afdoeringsvoorstel uiterlijk eind oktober alsnog toe te zenden.

Zorgen van de commissie:

Uw commissie heeft aangegeven zich zorgen te maken over de bevindingen van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) over de kwaliteit van het feitenonderzoek. Deze zorgen deel ik met U. Voor kinderen en ouders, maar ook voor de betrokken professionals van Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en Gecertificeerde Instellingen (GI) en voor de keten als geheel, is het van groot belang dat de kwaliteit van het feitenonderzoek naar het vereiste niveau gaat.

De GI's, waaronder ook JBRR, hebben als reactie op het rapport van de IGJ aangegeven dat ze de uitkomsten van het rapport herkennen en met verbeteringen aan de gang zullen gaan.

De IGJ geeft in haar rapport aan dat de oorzaak van de problematiek gezocht moeten worden in de capaciteitsproblemen van de GI's. Door hoge werkdruk, te hoge caseloads, verloop, ziekteverzuim en daarbij een overspannen arbeidsmarkt kampen GI's met personeelsgebrek.

Het verbeteren van het feitenonderzoek vraagt dat tegelijk ook wordt ingezet op de capaciteitsproblemen bij GI's. Zowel landelijk als in onze regio heeft dat ook de aandacht.

In deze brief komt het volgende aan de orde:

- Bevindingen van de IGJ t.a.v. het feitenonderzoek en de benoemde oorzaken
- De aanpak van JBRR voor verbeteringen van het feitenonderzoek en beantwoording van uw vragen
- Bredere context van de aanpak Jeugdbeschermingsketen
 - o De landelijke maatregelen om capaciteitsproblemen bij GI's op te lossen
 - o De inzet van JBRR en de GRJR op het capaciteitsvraagstuk
 - o Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Rapport over feitenonderzoek van de IGJ

Wat is feitenonderzoek en bevindingen van de IGJ

Onder feitenonderzoek verstaat de IGJ een breed pallet aan activiteiten: het onderzoek naar de ontwikkelingsbehoefte van de jeugdige en de opvoedcapaciteiten van de ouders, de analyse van de informatie, de besluitvorming om een verzoek in te dienen, de rapportage en de in- en externe tegenspraak. De IGJ baseert zich op de *Richtlijn Uithuisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming*.

De IGJ heeft bij haar onderzoek gekeken naar alle activiteiten die uitgevoerd worden in het kader van het feitenonderzoek. Per onderdeel is aangegeven wat goed gaat en welke aspecten verbetering behoeven. De IGJ constateert dat in geen enkele van de 45 onderzochte cases het volledig goed is gedaan. Dat maakt dat de IGJ van oordeel is dat het op orde brengen van de kwaliteit van het feitenonderzoek aandacht en urgentie vraagt.

Analyse over de achtergrond en aanleiding tekortschietende kwaliteit

De IGJ constateert dat de oorzaak voor de knelpunten bij de kwaliteit van het feitenonderzoek te maken hebben met de grote druk waaronder de organisaties staan door arbeidsmarktproblematiek w.o. schaarste op de arbeidsmarkt, een hoog verloop en hoog ziekteverzuim. Achterliggende oorzaken zijn hoge caseloads, zwaarte van het beroep en de toegenomen maatschappelijke druk en wachtlijsten bij jeugdhulp waardoor het nog steeds lastig is om snel passende hulp in te zetten.

De Gecertificeerde Instellingen (GI) hebben in een gezamenlijke reactie op het rapport van de IGJ, aangegeven dat ze de gesignaleerde knelpunten herkennen en dat ze vinden dat ze hier met spoed aan moeten gaan werken. Ook geven de GI's aan dat ze zich herkennen in de geschetste oorzaak w.o. de hoge werkdruk en complexe arbeidsmarkt.

De verbeteraanpak van het feitenonderzoek door JBRR

In de regio Rijnmond is JBRR de grootste Gecertificeerde instelling. De gemeente Rotterdam werkt in regionaal verband samen met 15 andere gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). De Uitvoeringsorganisatie (UO) van de GRJR voert de opdracht gevende taak van de GRJR richting JBRR uit. JBRR heeft aangegeven de uitkomsten van het IGJ-rapport te herkennen op basis van een interne nulmeting die in het voorjaar van 2022 is uitgevoerd. JBRR is op basis van deze nulmeting aan de slag gegaan met het opstellen van een verbeterplan. In juli kwam vervolgens het rapport van de IGJ over de kwaliteit van het feitenonderzoek. De uitkomsten van de interne nulmeting zijn in de tussentijd binnen de organisatie besproken.

Dit heeft ertoe geleid dat het laatste deel van elke reguliere casuïstiek bespreking van jeugdbeschermer, werkbegeleider en gedragswetenschapper gaat over de kwaliteit van de rapportages.

De GI's hebben landelijk een aantal acties in gang gezet. Er is o.a. een training ontwikkeld die zich richt op het verbeteren van het feitenonderzoek. Trainers van JBRR zullen hierop ingezet gaan worden.

Op dit moment is JBRR bezig om de uitkomsten van haar nulmeting en het IGJ-rapport om te zetten in een verbeterplan. Met dit plan wordt op een gestructureerde wijze ingezet verbetering van het feitenonderzoek. Dit verbeterplan zet in op vier pijlers:

1. Vergroten van bewustwording bij medewerkers;
2. Benodigde professionalisering i.r.t. de richtlijn Uithuisplaatsingen;
3. Het verbeteren van de samenwerking met ouders;
4. Het monitoren van de resultaten.

JBRR zal het bestuur van de GRJR per brief informeren over het verbetertraject dat zij zal gaan inzetten t.b.v. de kwaliteit van het feitenonderzoek. Deze brief verwacht het Dagelijks Bestuur van de GRJR in november te ontvangen. JBRR zal in de brief aangeven hoe zij aan de slag gaat met de verbetermaatregelen en wanneer deze naar verwachting moeten worden afgerond. De UO van de GRJR maakt afspraken met JBRR over de uitvoering van dit verbeterplan en over de wijze waarop gerapporteerd wordt over de resultaten aan het bestuur.

Vragen van de commissie:

- Kan de wethouder het rapport van de JBRR delen waaruit blijkt dat de onderbouwing van uithuisplaatsingen niet op orde is?
- Kan de wethouder het verbeterplan van de JBRR om de onderbouwing van uithuisplaatsingen op orde te krijgen met ons delen, mocht dit tijdig bekend zijn?

Antwoord:

JBRR heeft een interne nulmeting gedaan. Dit is geen deelbaar rapport. Op basis van de bevindingen van de IGJ en haar eigen meting, stelt JBRR nu een verbeterplan op. JBRR zal de GRJR middels een brief informeren over de verbeteraanpak en de te behalen resultaten. Op basis van deze brief kan ik uw commissie informeren.

- Hoeveel kinderen afkomstig uit Rotterdam zijn uit huis geplaatst? Hoe verhoudt dit aantal zich tot het aantal kinderen wat landelijk gezien uit huis geplaatst is? Is er net als bij het toeslagenschandaal sprake van een forse oververtegenwoordiging van Rotterdam?
- In welke mate is er bij uithuisplaatsingen in Rotterdam sprake van vechtscheidingen, eenoudergezinnen en ouders met een recente migratieachtergrond

Antwoord:

De beantwoording van deze vragen, vraagt meer tijd. Het is nog niet duidelijk of de gevraagde combinatie van informatie uit beschikbare bronnen te verkrijgen is. Hier kom ik graag op terug.

Bredere context aanpak Jeugdbeschermingsketen

Om de knelpunten bij de GI's op te lossen zijn er landelijk onder regie van het ministerie van J&V afspraken gemaakt over een korte termijn- en een lange termijnperspectief. Deze maatregelen zijn erop gericht om ervoor te zorgen dat kinderen en ouders weer de vereiste kwaliteit van ondersteuning van de GI's krijgen. De regio Rijnmond is bij deze gesprekken actief betrokken.

De minister heeft de Tweede kamer over de korte en lange termijn aanpak per brief op 14 september jl. geïnformeerd (zie bijlage bij deze brief). De Tweede kamer heeft in het Kamerdebat n.a.v. deze brief aangegeven dat de voorgestelde maatregelen de jeugdbeschermingsketen gaan helpen, maar dat de acute crisis sneller moet worden aangepakt.

Kort termijn aanpak

Rijk, gemeenten en GI's hebben in september 2022 een pakket maatregelen afgesproken waarmee de kwaliteit en de continuïteit van de jeugdbescherming verbeterd kan worden. Deze maatregelen dienen voor eind 2022 hun beslag te hebben gekregen. De inzet van deze maatregelen is om de kwaliteit van de jeugdbescherming snel te verbeteren.

Het maatregelenpakket ziet er als volgt uit:

- a. Caseloadverlaging
- b. Stimuleringsregeling t.b.v. de zijinstroom in de jeugdbescherming
- c. Verlaging van regeldruk door aanpassing van het normenkader
- d. Vergemakkelijken inzet passende jeugdhulp
- e. Verminderen instroom bij GI's
- f. Standaardisatie, registratie en gemeenschappelijke inkoop
- g. Een aanpassing van de werkwijze van het tuchtrecht
- h. Inventarisatie van good practices

Dit betreft een set aan maatregelen die impact heeft op diverse plekken in het proces van de jeugdbeschermingsketen. Voor de inhoud van de maatregelen verwijs ik u graag naar de kamer brief in de bijlage.

Aanpak Rotterdam en Rijnmond

In de regio gaan en zijn we aan slag met dit vraagstuk in aansluiting op de landelijke maatregelen. Vanwege de complexiteit en de urgentie is een regionaal bestuurlijke stuurgroep gevormd van vier wethouders, waaronder ikzelf. Deze stuurgroep gaat actief sturen op de verschillende maatregelen die genoemd worden, waaronder het verbeterplan van JBRR, inzet op de benodigde caseload verlaging, het verminderen van de instroom bij de GI's en het verbeteren van de toegang tot passende jeugdhulp.

Capaciteitsplan JBRR

JBRR heeft een capaciteitsplan opgesteld dat tot doel heeft de werkdruk voor medewerkers te verlagen en de caseload en capaciteit op orde te krijgen zodat daardoor de vereiste kwaliteit aan cliënten weer geboden kan worden. Dit capaciteitsplan heeft o.a. verbinding met de landelijke maatregel om de caseload te verlagen, maar ziet ook toe op terugdringen ziekteverzuim, versterken van werkplezier bij professionals, werving van nieuwe medewerkers o.a. door inzet op zij-instromers en het differentiëren in taken bij de uitvoering van werkzaamheden (job-carving).

Het capaciteitsplan van JBRR wordt op 14 oktober in het AB van de GRJR besproken.

Caseloadverlaging

Rotterdam is voorstander van het uitwerken van het landelijke uniforme kwaliteits- en prestatiekader voor de taken van de GI's. Daaruit zou een lagere en passende caseload moeten volgen en wat betreft Rotterdam ook een uniform landelijk tarief. Dit kan de GI's de benodigde rust en ruimte geven om toe te werken naar een en stabiele situatie. In het verbeterplan van JBRR wordt al vooruitgewerkt op de landelijke caseload verlaging.

Verminderen van instroom bij GI's

De Rotterdamse wijkteams hebben in 2022 de methodiek Intensieve hulp met Verzoek tot onderzoek geïmplementeerd. Deze taak werd voorheen door de GI's uitgevoerd. 2022 is een overgangs- en overdrachtsjaar waarin de GI's afbouwen en de wijkteams opbouwen. Vanaf 1 oktober 2022 starten geen nieuwe trajecten meer bij de GI's. De GI's stoppen definitief wanneer het laatste traject begin 2023 is afgerond. Door deze overgang van taken van GI's naar wijkteams worden de GI's ontlast. Daarnaast is de inzet van Intensieve hulp binnen de wijkteams erop gericht om instroom bij de GI's te verkleinen.

Betere toegang passende hulp

GI's zijn er ook bij gebaat wanneer jeugdigen met een maatregel snel toegang hebben tot passende hulp. In Rotterdam en in de regio is de afgelopen periode actief ingezet op het verlagen van de wachttijden. Rotterdam heeft een fors pakket extra lokale hulp gerealiseerd en in de regio is strak gestuurd op het sneller toegankelijk maken van jeugdhulp. We zien dat dit bij veel zorgvormen al heeft geleid tot een forse daling van de wachttijd. U wordt hierover geïnformeerd middels de Burap en met mijn brief over de wachttijden (nr. 22bb5545).

Lange termijn: Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

Voor de lange termijn oplossing van de knelpunten in de jeugdbeschermingsketen wordt verwacht dat het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming van grote betekenis gaat zijn. Het Toekomstscenario is een omvangrijke stelselverandering die moet leiden tot een effectievere en kwalitatief betere jeugdbeschermingsketen en tot betere rechtsbescherming van ouders en kinderen.

Het Toekomstscenario zet o.a. in op:

- Het realiseren van stevige lokale teams die de rode draad zijn en blijven voor de ondersteuning aan gezinnen en kinderen
- Het ontwikkelen van een Regionaal Veiligheidsteam (RVT) waarin taken van GI's, VT en RvdK worden samengebracht
- Het inrichten van een systeemgerichte (gezinsgerichte) keten van wijkteams tot rechters
- En het steviger verbinden van de GGZ voor volwassenen aan de taken van wijkteam en het RVT.

Op 5 september jl. is een aantal bestuurlijke besluiten genomen, zie de brief van de minister, op grond waarvan de ontwikkeling en implementatie van het Toekomstscenario ter hand genomen kan gaan worden.

Een belangrijk onderdeel van de besluiten is het stappenplan dat de komende jaren landelijk wordt uitgerold op het Toekomstscenario te realiseren.

In diverse regio's, waaronder Rijnmond, worden proeftuinen uitgevoerd om de nieuwe werkwijze in de praktijk te ontwikkelen en te beproeven. De proeftuinen gaan met hun ervaring bijdragen aan de definitieve invulling van de nieuwe werkwijze en inrichting van de jeugdbeschermingsketen.

Regionale aanpak

In de regio is besloten om de ontwikkeling en implementatie van het Toekomstscenario onderdeel te maken van de regio agenda die is ontwikkeld op basis van de regiovisie Nabij en Passend.

Momenteel worden de voorbereidingen getroffen om dit proces in de regio in te richten. Belangrijk is daarbij de verbinding met het lokale veld.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Maarten Struijvenberg
Wethouder Zorg, Ouderen, Jeugdzorg

Bijlage(n):

Bijlage 1. Brief van Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake verbetering van de jeugdbeschermingsketen;

Bijlage 2. Beantwoording SV raadslid Vonk over uithuisplaatsingen zonder deugdelijke dossiers (22bb4909)